

Που είσαι Γιούρι;

Τόσο καιρό από αυτό εδώ το στασίδι ξερνάμε χολή κατά ριπάς και εξαπολύουμε φιλιππικούς για τα σόσιαλ και τη τοξικότητά τους. Κατευθύνουν, μαnipουλάρουν, χειραγωγούν. Άξαφνα το φάντασμα του Γιούρι Γκέλερ εμφανίστηκε στον ύπνο μου. Χιλιάδες ελλήνων έβαζαν τα κουτάλια από τα προικώα μπροστά από την τηλεόραση, συντονισμένα στο ριάλιτι μαγείας και την άλλη μέρα ορκίζο-

νταν στα κόκαλα του Καζαντζίδη πως λύγισαν και τα μαχαιροπύρουνα ακόμα. Ο Κώστας Χαρδαβέλλας επίσης τον κουβαλούσε στις εκπομπές του συχνά και ισχυριζόταν πως θα μας έκανε να κόψουμε το κάπνισμα. Τα βαριά δε τα γλιτώσαμε πάντως. Η δυναμική της τηλεόρασης αυτή την εποχή σε ένα μεταβαλλόμενο ναρκωπέδιο πληροφόρησης συζητιέται πως έχει χάσει την έντασή της

και δεν επηρεάζει. Χα! Η τηλεόραση γίνεται όλο και πιο μεγάλη, δε χωράει στην αγκαλιά σου. Συνδέεται με σατανικά ρούτερ και φοβάσαι πως σαν ταινία του Κρόνεμπεργκ καλώδια θα βγουν από το στομάχι. Τώρα που καταρρίφθηκε ως αστείο το «έχω να την ανοίξω δέκα χρόνια» θα πεθυμήσεις και το κουταλάκι του Μπτροπάνου ακόμα...
Μιχ. Παπ.

ΝΕΟΛΟΓΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΟΝ

culture

01/10/2021

ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΕΛΛΗΝΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ «ΟΥΡΑΝΟΣ ΑΠ' ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ»

ΣΩΤΗΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Και έπεσε ο ουρανός στο κεφάλι μας...

Συνέντευξη στον
Μιχάλη Παπαγεωργίου

Επί προσωπικού: Τον Αύγουστο που πέρασε και «μαύρισε» η καρδιά μας, το μυαλό και η καρδιά δυσκολεύονταν να συντονιστούν και αποσπώνταν διαρκώς από εικόνες Αποκάλυψης και ανακοινωθέντα μιας μίζερης λούπας. Δε ξέρω ποιος καλός Θεός αποφάσισε ερήμην μου και μου έδωσε τη σκυτάλη της αναγνωστικής διαδρομής σαν σελιδοδείκτη στο «Ουρανός απ' άλλους τόπους» του Σωτήρη Δημητρίου που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πατάκη». Μια συναρπαστική αφήγηση μιας εκατοντάχρονης γυναίκας που πελεκάει στη πέτρα τα καλά και τα κακά αυτού του τόπου. Δεν της φτάνει –κατά τα λόγια της– ο ουρανός για χαρτί, θέλει ουρανούς κι απ' άλλους τόπους.

Οι πιο πολλοί στέκονται στη γλώσσα του βιβλίου που είναι ένα προσκύνημα στον αυθεντικό, ανόθευτο λόγο των χωριών της Θεσπρωτίας. Είναι όμως κάτι –πολύ!– παραπάνω. Ένας αιώνας στα γόνατα αλλά με ψηλά το κεφάλι. Το βίου μάστερ από την ασπρόμαυρη ποίηση στην έγχρωμη σέπια της χώρας. Ο Σωτήρης Δημητρίου υπογράφει το magnum opus του και οι μέρες του Αυγούστου πέρασαν με την μπάμπω την Αλέξω και την «αφολοή» του λόγου της, το κατά Δημητρίου ροδάκι.

Ένας ολοκλήρος αιώνας εγκιβωτίζεται στο μυθιστόρημά σας. Πως χωράνε 100 χρόνια σε 500 σελίδες; Μπορείτε να ελέγξετε το χρόνο δράσης ή επιλέγετε εποχές;

Δεν ελέγχω ούτε επιλέγω.

Οι αφηγήσεις μου επιβάλλονται. Απλώς

προσπαθώ να υπάρχει κάποια χρονική αλληλουχία. Αν και παρακάμπτεται μερικές φορές με μπρος-πίσω.

Ας πούμε πως ακολουθώ την ανελκυστική-χρονικά-πορεία της ζωής της αφηγήτριας.

Το βιβλίο σας είναι ένας «καταρράκτης γλώσσας». Ξεχασμένης, υπάρχουσας, επινοημένης. Αν αφεθείς στη ροή της ξεπερνάς την άγνοιά σου και αφήνεσαι. Έχετε εμπιστοσύνη στους αναγνώστες για αυτό το ταξίδι; Κατά πόσο σας απασχόλησε το γεγονός πως η γλώσσα με τα ιδιώματά της στήνει εμπόδια;

Με απασχόλησε πολύ λίγο γιατί με το γλωσσάρι διακόπτεται η αφηγηματική ροή που σ' αυτό το βιβλίο έχει τον πρώτο λόγο.

Είναι η ευφωνική προσωδία του νότιου ηπειρωτικού ιδιώματος. Αν και μερικές διάσπαρτες άγνωστες λέξεις- που ασφαλώς συνάγονται εκ των συμφραζομένων –δεν δικαιολογούν τον όρο ιδίωμα σ' αυτά τα απλά ελληνικά.

Εμφύλιοι, ξεσηκωμοί, επαναπατρισμοί, ξεριζωμοί. Τα βλέπετε όλα υπό ένα πρίσμα που δεν χαρίζει κάστανα, ούτε επιλέγει στρατόπεδα. Πως στέκεσαι ψύχραιμος παρατηρητής μπροστά σε όλο αυτό το μακελειό; Ή μήπως η καρδούλα σας το ξέρει;

Η ηρωίδα σαφώς επιλέγει στρατόπεδο. Είναι σφόδρως εναντίον των ανταρτών που σκότωσαν την μάνα της. Και εναντίον σε οτιδήποτε θυμίζει την ιδεολογία τους.

Βέβαια όχι πως χαρίζεται και στους άλλους αλλά κατά βάσιν στέκει απέναντι στον ολοκληρωτισμό.

Και τη συμερίζομαι την στάση της,

δεν είμαι απολύτως σίγουρος γι' αυτήν της την καθετότητα.

Είστε κατά τη γνώμη μου(και) ένας από τους κορυφαίους διηγηματογράφους των καιρών μας. Κατά πόσο η τριβή σας με τη μικρή φόρμα σας βοήθησε στον «Ουρανός»; Πολλά κεφάλαια του βιβλίου μπορούν να διαβαστούν και αυτόνομα.

Βοήθησε τα μάλα. Καταρχήν έδωσε τόσες ανάσες στο βιβλίο όσα και τα κεφάλαια, ας τα πούμε σχεδόν διηγήματα γιατί πολλά έχουν κάποια αυτοτέλεια.

Έτσι ο αναγνώστης δύναται να μην σημαδέψει απλώς την σελίδα αλλά να κλείσει κάθε φορά μια αναγνωστική εκκρεμότητα ας την πούμε.

Και τώρα μετά από αυτό το magnum opus, τι κάνετε; Παίρνετε το χρόνο σας; Συνεχίζετε να γράφετε; Πόσο μόνος νοιώθει άραγε ο δημιουργός μετά από την ολοκλήρωση του έργου του;

Μόνο όσο και πριν. Αν και ορθά υπαινίσσεστε πως κατά την γραφή οι ήρωες είναι μια έντονη συντροφιά.

Κατά τα άλλα κινούμαι πάλι μεταξύ ραθυμίας και δραστηριότητας. Με παρηγορεί η σκέψη πως ίσως η ραθυμία είναι αδίλως γόνιμη. ☺

